

Nuvarande ägarna till Södra Backa, lantbrukare Hilding Bergfjord och hans maka Maj. I mitten sönerna Rolf och Karl-Ake.

Södra Backa i Gunnarskog Herresäte blev bondgård

GUNNARSKOG (AN)

Bland de lantgårdar i Gunnarskog, som i dag är i bruk, intager Södra Backa en intressant särställning. Den är ingen släktgård i vedertagen bemärkelse. Det är i stället gårdens skiftande förhistoria, som fångar intresset. Sedan gården förvärvats av en anrik Gunnarskogs-klockare be yggdes den "ståndsmässigt" år 1830. Omständigheterna gjorde att byggherren på 1840-talet sålde gården till den adliga släkten Ehrencrona. Den f. d. herrgården, som en tid även varit ett postalt centrum i Gunnarskog, äges nu av lantbrukare Hilding Bergfjord och hans familj. Ägaren har efter förvärvet nedlagt ett stort renoveringsarbete på Södra Backa. Andock har gårdens ursprungliga exteriör pietetsfullt bevarats.

Södra Backa beskrives i tillgängliga handlingar och böcker, bl. a. "En bok om Gunnarskog" och "Sveriges Bebyggelse", band IV, som en f. d. herrgård. Gunnarskogssonen och hembygdsforskaren, Anders Olsson i Gravås, svarar för utformningen av historiken, som här återgives med fri ordalydelse.

Hemmanet Backa, enligt äldre jordböcker omfattade 1 mantal, var ursprungligen ett kyrko- eller prästhemman. Halva hemmanet, kallat Norra Backa, blev år 1691 avskilt till komministerboställe. År 1869 blev det kyrkoherdeboställe.

Södra Backa blev "ståndsmässigt uppbyggt.

En del av Södra Backa förvärvades 1830 av klockaren i Gunnarskog Jonas Ullmark son till en brukspatron i Väse och en på sin tid synnerligen mångbetrod man i Gunnarskog.

Gården, som fått behålla namnet efter halvhemmanet, bebyggde Jonas Ullmark "mera ståndsmässigt", men sedan hans hustru Matilda, f. Hagström avlidit 1846 ändrades hans framtidsplaner att bebo S. Backa. Han gick i författning om att avyttra den yackra och då ganska nybyggda gården.

Gården i adlig ägo.

Efter sin makas död år 1846 sålde Jonas Ullmark S. Backa till häradshövdingen Johan Fredrik Gammal Ehrencrona. Denne adelsman gifte sig "ofrälse" med en smeddottter från Algå eller Sälboda bruk. Hon hette Christina Nyström. 1815 27/5

Makarna fick två barn, dels sonen Samuel Johan Gammal Ehrencrona, sekreterare vid svensk-norska konsulatet i Peru, dels dottern Anna Elisabeth.

S. Backa blev ett postalt centrum i bygden, då Anna Elisabeth Ehrencrona under åren 1882—1904 förestod Gunnarskogs poststation, som var förlagd till lillstugan på S. Backa. Det var en rymlig "lillstuga" och stommen av den ingår i Gunnarskogs Koop. Handelsförenings butik i Stommen.

Nu en levande lantgård.

S. Backa såldes till Jössefors AB, och år 1913 utflyttade fröken Ehrencrona till Arvika. Hon dog 1918 och jordfästes i Gunnarskog. Nämndemannen Carl Carlsson förvärvade S. Backa av bolaget, och sonen Hilding övertog gården av fadern år 1946. De fyra bröderna Carlsson antog släktnamnet Bergfjord av Bergsjöns vik in mot Backa.

Lantbrukare Hilding Bergfjord äger och brukar den anrika gården tillsammans med sin familj, hustrun Maj och sönerna Karl-Ake och Rolf. De bedriver djurskötsel, och herr Bergfjord, som är mycket intresserad av skogsbruket, sköter sina skogsdrivningar själv med hjälp av traktor, som användes både på jordbruket och i skogen allt eftersom behovet fordrar.

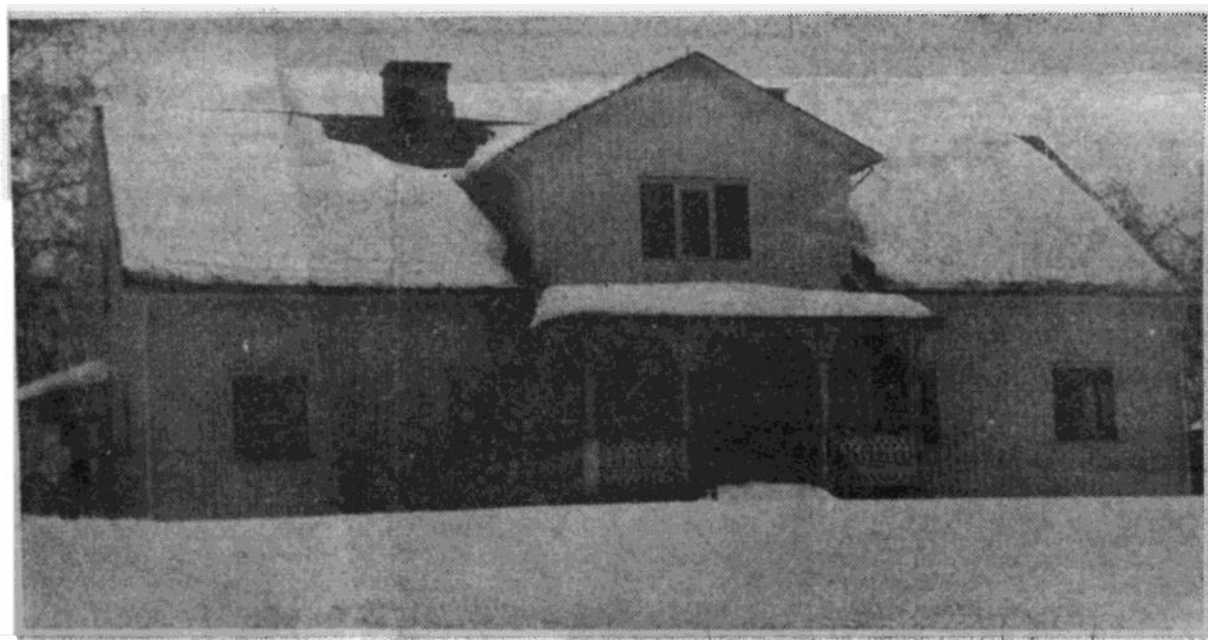
På själva gården har herr Bergfjord nedlagt ett mycket stort arbete på renoveringar och moderniseringar, samtidigt som han pietetsfullt har bevarat den anrika gårdens exteriör. Ekonomibyggnaderna är ombyggda av herr Bergfjord. Moderniseringsarbeten i mangårdsbyggnaden har skett både 1957 och 1962. Sådana arbeten pågår fortfarande, och den nuvarande ägaren besitter en mångsidig kunskap att själv utföra byggnadsarbeten av olika slag.

Som hobby samlar han även gärna gamla saker, och AN har varit i tillfälle att se gamla förnämliga möbler o. dyl., som herr Bergfjord själv renoverat upp med bibehållande av gammal stil

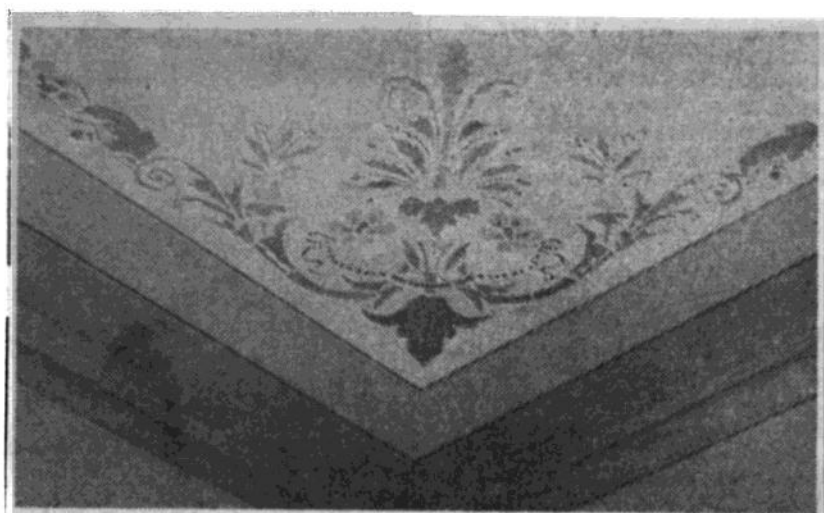
och färgsättning.

Det finns ytterst få gamla minnesföremål kvar på S. Backa från epoken Ehrencrona. Men i ett rum, som just nu står under renovering, finns en del schablonmålningar och andra takutsmyckningar kvar från den tid då häradshövding Ehrencrona bjöd till festligheter i dessa rum.

Vid renoveringen kommer nu herr Bergfjord att bevara och restaurera dessa gamla historiska takutsmyckningar, vilket får betraktas som kulturhistoriskt be-
römvärt. **Valdus.**

Gården Södra Backas exteriör har bevarats oförändrad under de moderniseringar som företagits.

En hörna av det schablonmålade tak, som är ett autentiskt minne, sedan S. Backa var adelsgård.

Under denna takutsmyckning, som skall restaureras hängde kristallkronan under Ehrencrona-tiden.